APSKATS 02/2026

LV

Iespējas 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmai – turpmākie pasākumi saistībā ar ERP Apskatu 03/2025

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Saturs

Punkts

01–06 | Galvenās atziņas

01–04 | Mūsu sagatavotais apskats

05–06 | Vispārīgas piezīmes

07–38 | Tuvplānā

08–11 | Iespējas mērķtiecīgākam budžetam ar lielāku ietekmi

08 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

09–11 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

12–15 | Vienkāršošanas iespējas

12 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

13–15 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

16–20 | Budžeta elastības iespējas

16–18 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

19–20 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

21–23 | Iespējas saistībā ar Eiropas pusgadu

21–22 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

23 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

24–29 | Ar izmaksām nesaistīta finansējuma iespējas

24–25 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

26–29 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

30–31 | Iespējas saistībā ar tiesiskumu

30 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

31 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

32–36 | Ar ES budžeta finansējumu saistītās iespējas

32–33 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

34–36 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

37–38 | Iespējas saistībā ar ārējo revīziju

37 | Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

38 | Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

I pielikums. ERP atzinumi par 2028.–2034. gada DFS tiesību aktu priekšlikumiem

II pielikums. ES finansēšanas modeļi, kuru pamatā ir ierosinātās regulas

Glosārijs

ERP darba grupa

Galvenās atziņas

Mūsu sagatavotais apskats

01 Ņemot vērā gaidāmos Komisijas priekšlikumus par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2028.–2034. gadam, mēs 2025. gada 16. jūnijā publicējām Apskatu 03/2025. Pamatojoties uz mūsu iepriekšējām revīzijām, apskatā ir apzinātas iespējas, ko Komisija varētu apsvērt dažādās tematiskajās jomās.

02 Komisija 2025. gada 16. jūlijā publicēja 2028.–2034. gada DFS tiesību aktu kopumu, un tam 2025. gada 3. septembrī sekoja otrais nozaru priekšlikumu kopums. Šie priekšlikumi lika pamatus ES prioritātēm nākamajā septiņu gadu budžeta periodā.

03 Reaģējot uz Eiropas Parlamenta un/vai Eiropas Savienības Padomes pieprasījumiem, no 2026. gada janvāra līdz martam mēs sniedzām 12 atsevišķus atzinumus. Mēs sniedzām viedokli par 12 konkrētiem tiesību aktu priekšlikumiem un 2026. gada maijā publicējām apkopojumu par šo atzinumu galvenajiem vēstījumiem.

04 Šis apskats turpina sekot līdzi iespējām, kuras mēs apzinājām laikposmam pēc 2027. gada, un tajā novērtēts, kā tās ir ņemtas vērā Komisijas tiesību aktu priekšlikumos. Paustie viedokļi sniedz no mūsu galvenajiem vēstījumiem atšķirīgu skatījumu, un tie varētu kalpot par orientieri, lai pabeigtu nākamās DFS tiesiskā regulējuma izstrādi. Šis nav revīzijas ziņojums. Tas ir apskats, kas attiecas tikai uz jautājumiem, kuri saistīti ar apzinātajām iespējām. Viedokļu pamatā ir sniegtie atzinumi (sk. ***I pielikumu***).

Vispārīgas piezīmes

05 2028.–2034. gada paketē Komisija ierosina būtiski mainīt DFS struktūru, samazinot budžeta izdevumu kategoriju skaitu no 7 līdz 4 un programmu skaitu no 52 līdz 16. Galvenās ierosinātās izmaiņas ir šādas:

- pašu resursu skaita palielināšana no četriem līdz deviņiem un esošo resursu pielāgošana;
- dalītā pārvaldībā īstenotā finansējuma daļas samazinājums par labu citiem pārvaldības veidiem;
- Eiropas Fonda izveide 865 miljardu EUR vērtībā (faktiskajās cenās), kura ietvaros galvenās ES budžeta izdevumu jomas, piemēram, dabas resursi un kohēzija, ir apvienotas vienotā satvarā, kura centrā ir valsts un reģionu partnerības plāni (VRP) – pa vienam katrai dalībvalstij;
- Eiropas fondā paredzēta iespēja dalībvalstīm finansēt savu VRP plānu īstenošanu ar aizdevumiem no ES līdz 150 miljardu EUR apmērā, kas dalībvalstīm vēlāk jāatmaksā;
- ar izmaksām nesaistīta finansējuma un/vai vienkāršotu izmaksu iespēju vispārēja izmantošana lielākajai daļai budžeta pozīciju un programmu;
- pieckārtīgs finansējuma palielinājums, sasniedzot 131 miljardu EUR, lai stiprinātu ES aizsardzības rūpniecisko bāzi un uzlabotu aizsardzības un kosmosa spējas (jaunajā Eiropas Konkurētspējas fondā);
- vienota snieguma satvara ieviešana ar ievērojami samazinātu saskaņoto rādītāju skaitu un vienotu intervences jomu kopumu programmu īstenošanas uzraudzībai, tostarp ES koeficientu ieviešana katrai intervences jomai atsevišķām horizontālās politikas prioritātēm.

06 Mūsu analīze liecina, ka no 28 iespējām nākamajai DFS, ko mēs apzinājām Apskatā 03/2025, 1 iespēja ir izmantota, 19 iespējas ir izmantotas daļēji, bet 8 iespējas joprojām nav izmantotas. Joma, kurā Komisijas priekšlikumi vislabāk izmanto mūsu apzinātās iespējas, ir budžeta elastība (sk. ***3. tabulu***). Turpretī joma, kurā mūsu apzinātās iespējas tika izmantotas vismazāk, ir finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām (sk. ***5. tabulu***).

Tuvplānā

07 Turpmākajos punktos mēs analizējam, kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz iespējām, ko esam apzinājuši katrā no astoņām Apskata 03/2025 iedaļām, un identificējam jomas, kurās ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, lai pilnībā izmantotu šīs iespējas. Vispārēji novērtējumi par to, kā Komisijas priekšlikumos iespējas ir izmantotas, ir sniegti ***1.–8. tabulā***: zaļš norāda, ka iespēja ir izmantota, dzeltens – ka tā ir daļēji izmantota, bet sarkans – ka vēl ir jānovērš nozīmīgi trūkumi.

Iespējas mērķtiecīgākam budžetam ar lielāku ietekmi

1. tabula | Vispārējs novērtējums

Snieguma novērtēšana	
Izstrādāt snieguma satvaru, kura pamatā ir ticama informācija un kurā galvenā uzmanība ir pievērsta koprezultātiem un ietekmei, nevis tiešajiem rezultātiem.	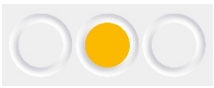
Uzlabot ziņošanu par integrēšanas mērķrādītājiem gada pārvaldības un snieguma ziņojumā un programmu pārskatos.	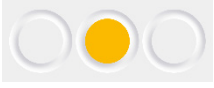
Ja tiek noteiktas horizontālās prioritātes, sistemātiski izveidot uzraudzības mehānismus izdevumu izsekošanai.	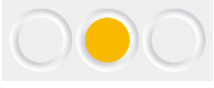
ES pievienotā vērtība	
Skaidri definēt ES pievienotās vērtības jēdzienu tiesību aktos un to konsekventi un sistemātiski piemērot, piešķirot ES līdzekļus programmām un iniciatīvām.	

Nodrošināt, ka ES izdevumu ES pievienotā vērtība tiek novērtēta *ex post*.	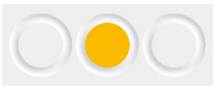
Izmantot ES budžetu, lai palielinātu ES finansēšanas spējas.	
Uzlabot metodiku ar ES budžeta garantijām piesaistīto investīciju summas aprēķināšanai un papildināmības pierādīšanai.	

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

08 Ar priekšlikumiem tiek ierosināts saskaņots ES mēroga snieguma satvars, kura pamatā ir kopīgas intervences jomas, rādītāji, metodika un ziņošanas kārtība[1]. Turklāt priekšlikumi nodrošina skaidrāku satvaru ziņošanai par horizontālajām prioritātēm un iekļauj jauno Finanšu regulas prasību visas programmas īstenot tā, lai netiktu nodarīts būtisks kaitējums videi, lai tiktu ievēroti darba un nodarbinātības apstākļi un piemērots dzimumu līdztiesības princips[2]. Satvarā arī atzīts, ka ES finansējuma saņēmējiem un īstenošanas partneriem ir vajadzīgas samērīgas ziņošanas prasības[3]. Priekšlikumos ir aprakstīts jēdziens "ES iesaistīšanās ES pievienotā vērtība" kā vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi[4]. Priekšlikumos ir īpaši uzsvērts, ka Komisijai, veicot novērtējumus, ir jāpārbauda ES pievienotā vērtība. Tajos ir paredzēts, ka dalībvalstis savos izvērtējumos var iekļaut ES pievienoto vērtību, bet tas nav noteikts kā pienākums[5].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

09 Neraugoties uz veiktajiem uzlabojumiem, galvenās atziņas, kas gūtas no iepriekšējiem uz sniegumu balstītajiem instrumentiem, nav pilnībā iekļautas, jo ierosinātajā satvarā joprojām prioritāte tiek piešķirta tiešo rezultātu rādītājiem, daudzos gadījumos ar reformām ir saistīti nepietiekami koprezultātu rādītāji un trūkst ietekmes rādītāju. Turklāt vairāki rādītāji ir neskaidri vai pēc būtības procedurāli[6]. Pamatscenārija, atskaites punktu un mērķrādītāju noteikšanas metodikas trūkums[7], kā arī ierobežoti norādījumi par intervences

---

1 Atzinums 10/2026, 13. punkts.

2 Turpat, 25. punkts.

3 Turpat, 19. punkts.

4 Turpat, 6. punkts.

5 Turpat, 7. punkts.

6 Turpat, 12. un 13. punkts.

7 Atzinums 10/2026, 22. punkts.

jomu un rādītāju konsekventu izmantošanu rada risku, ka vērienīgums dalībvalstīs ir atšķirīgs un attieksme – nevienlīdzīga[8]. Komisija ir informējusi, ka pašlaik notiek šādu norādījumu un metodiku izstrāde. Turklāt paļaušanās uz aplēstajiem, nevis faktiskajiem izdevumiem horizontālo prioritāšu izsekošanai palielina iespējamību, ka ieguldījums klimata un vides mērķu sasniegšanā tiks novērtēts par augstu[9].

10 Komisijas priekšlikumos nav izmantota iespēja sniegt ES pievienotās vērtības jēdziena definīciju. Bez tiesību aktos skaidri definēta ES pievienotās vērtības jēdziena pastāv risks, ka tā var tikt interpretēta atšķirīgi dažādās intervencēs, rezultātā novedot pie ES pievienotās vērtības novērtējumiem, kas nav salīdzināmi dažādu programmu starpā[10]. Turklāt priekšlikumos ir paredzēts, ka dalībvalstis savos izvērtējumos var ietvert ES pievienoto vērtību, bet tas nav noteikts par pienākumu, kas, visticamāk, ierobežos spēju novērtēt ES pievienoto vērtību[11].

11 Priekšlikumos trūkst arī skaidrības un metodiskās stabilitātes mobilizēto investīciju apjoma un papildināmības aplēšanā un pierādīšanā[12]. Iemaksas budžeta garantiju nodrošināšanai un finanšu instrumentu finansēšanai nav iepriekš noteiktas. Priekšlikumos nav noteikts multiplikatora mērķefekts mobilizēto investīciju apjoma mērīšanai, un tas var apgrūtināt instrumenta ietekmes uzraudzību un novērtēšanu[13].

Vienkāršošanas iespējas

2. tabula | Vispārējs novērtējums

Nodrošināt, ka ES finanšu vide tiek vienkāršota, konsolidējot vai iekļaujot jaunus instrumentus ES budžetā.	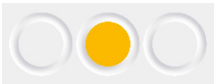
Mazināt ES līdzekļu pārvaldībai nepieciešamo pārvaldības un kontroles sistēmu sarežģītību, vienlaikus nodrošinot pārskatatbildību.	
Vēl vairāk vienkāršot publiskā iepirkuma kārtību, lai samazinātu administratīvo slogu un pārkāpumus.	

[8] Turpat, 15., 16. un 21. punkts.

[9] Turpat, 42. punkts.

[10] Piemēram, Atzinums 01/2026, 21. punkts, Atzinums 07/2026, 11. punkts, un Atzinums 10/2026, 6. punkts.

[11] Atzinums 10/2026, 7. punkts.

[12] Atzinums 01/2026, 73. punkts.

[13] Turpat, 38. punkts.

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

12 Priekšlikumu mērķis ir vienkāršot budžeta struktūru, samazinot izdevumu kategoriju skaitu no 7 līdz 4 un programmu skaitu no 52 līdz 16. Šī konsolidācija varētu dot labumu galasaņēmējiem, samazinot to noteikumu kopumu skaitu, kas tiem jāievēro, un tādējādi, iespējams, atvieglojot administratīvo slogu[14]. Priekšlikumos ir arī samazināta pārvaldības un kontroles pasākumu sarežģītība visās izdevumu programmās. Piemēram, mēs atzīmējam vienotas snieguma ziņošanas un vienotās vārtejas portāla ieviešanu[15]. Mērķis ir samazināt administratīvo slogu un uzlabot pārredzamību un izsekojamību. Priekšlikumi arī tiecas racionalizēt publiskā iepirkuma procedūras, jo īpaši attiecībā uz inovatīviem risinājumiem, nolūkā samazināt administratīvo slogu un paātrināt īstenošanu[16].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

13 Neraugoties uz progresu ES finanšu vides konsolidēšanā un ES budžeta vienkāršošanā, joprojām pastāv daži ierobežojumi. Mēs atzīmējam, ka Modernizācijas fonds paliks ārpus Eiropas Fonda un ES budžeta.

14 Faktiskais vienkāršošanas apmērs galasaņēmējiem būs atkarīgs no tā, kā īstenošanas noteikumi un kontroles pasākumi tiks izstrādāti un īstenoti praksē, un tas nozīmē, ka, neraugoties uz programmas konsolidāciju, procedūras varētu saglabāties sarežģītas[17]. Vienkāršošana ES līmenī ne vienmēr samazina administratīvo slogu galasaņēmējiem vai labuma guvējiem[18]. Piemēram, konsolidētajās darba programmās joprojām pastāv darbības nenoteiktība, jo atšķirīgās darbības prasības dažādās politikas jomās varētu ierobežot vienkāršošanas pasākumu praktisko efektivitāti[19]. ***II pielikumā*** ir parādīti dažādie finansēšanas modeļi, ko piemēro dažādām izdevumu kategorijām un galvenajām programmām, pamatojoties uz ierosinātajām regulām.

15 Saņēmējiem piemērojamie publiskā iepirkuma noteikumi parasti neattiecas uz konkrētu fondu. Tos nosaka valsts līmenī, pamatojoties uz ES publiskā iepirkuma direktīvām. Attiecībā uz iepirkumu, ko veic ES struktūras, tie ir izklāstīti Finanšu regulā. Priekšlikumos ir iekļautas tikai ierobežotas ar iepirkumu saistītas izmaiņas. Konkrēti, priekšlikumi palielinātu

---

[14] Atzinums 03/2026, 8. punkts.

[15] Atzinums 10/2026, 8.–11. punkts.

[16] Atzinums 01/2026, 45. punkts.

[17] Atzinums 03/2026, 8. punkts.

[18] Atzinums 03/2026, 8. punkts.

[19] Atzinums 08/2026, 13. punkta 4. aizzīme.

iepirkuma pirmskomercializācijas posmā nozīmi pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa” un Eiropas Konkurētspējas fondā. Publiskais iepirkums pirmskomercializācijas posmā ļauj valsts iestādēm iepirkt pētniecības un izstrādes pakalpojumus inovatīviem risinājumiem, kas vēl nav pieejami tirgū. Lai gan šis instruments var atbalstīt agrīnu piekļuvi inovatīviem risinājumiem un tehnoloģijām, tas ir saistīts ar īpašiem riskiem, ko rada šāda iepirkuma nenoteiktība un daudzfāzu raksturs. Tas apgrūtina līdzekļu atdeves un pārskatatbildības nodrošināšanu un var arī pakļaut saņēmējus problēmām, jo trūkst pieredzes ar inovatīviem risinājumiem[20]. Mēs atzīmējam, ka Komisija nesen ir ierosinājusi jaunus tiesību aktus par publisko iepirkumu. Mēs šo priekšlikumu savā analīzē neesam iekļāvuši.

Budžeta elastības iespējas

3. tabula | Vispārējs novērtējums

Sniegt pietiekamu informāciju par vajadzību pēc elastības, lai atbalstītu lēmumu pieņemšanu nākamās ES DFS elastības izstrādē.	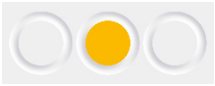
Vienkāršot DFS elastības sistēmu.	

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

16 Lai gan priekšlikumos nav sniegts vairāk informācijas par iespējamiem notikumiem, kurus ierosinātajiem ES budžeta elastības instrumentiem būtu jāspēj risināt, tajos tomēr ir ierosināts jauns vadības mehānisms, kas paredz “pastiprinātu dialogu starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju” un virzīs elastības instrumentu izmantošanu jaunu prioritāšu un neparedzētu vajadzību risināšanai. Elastības instrumentu izmantošanas pamatotība būs atkarīga no vadības mehānisma procedūrām, kuras vēl ir jāizstrādā[21].

17 Priekšlikumi arī samazina to instrumentu skaitu, kas pārsniedz DFS maksimālo apjomu, no astoņiem līdz četriem, un tie ietver instrumentus reaģēšanai uz katastrofām. Komisija atzīmē, ka šāda pieeja var uzlabot budžeta pārvaldību, samazinot instrumentu pārklāšanos, un palielināt paredzamību, samazinot nepieciešamību pieprasīt papildu finansējumu, kas pārsniedz DFS maksimālo apjomu[22]. Priekšlikumi stiprina netematiskos elastības

---

[20] Atzinums 01/2026, 45.–47. punkts attiecībā uz Eiropas Konkurētspējas fondu, un Atzinums 02/2026, 38.–40. punkts attiecībā uz pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”.

[21] Atzinums 03/2026, 17. punkts.

[22] Atzinums 03/2026, 14. punkts.

instrumentus, piemēram, vienoto rezerves instrumentu un elastības instrumentu, ļaujot izmantot neizmantotās gada summas visā DFS[23].

18 Attiecībā uz Eiropas Konkurētspējas fondu priekšlikumi pieļauj lielāku elastību, apvienojot resursus Fonda četros politikas logos, paātrinot procedūras, vienkāršojot piekļuvi un pārvaldības struktūras un paļaujoties uz vienotu noteikumu kopumu, kā arī apvienojot ilgtermiņa stabilitāti ar līdzekļu ātru pārdali[24]. Priekšlikumi arī nodrošina spēju reaģēt uz mainīgām politikas prioritātēm un neparedzētiem notikumiem, izmantojot elastīguma summas VRP plānos un vienotus ārējās darbības finansēšanas instrumentus[25].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

19 Elastības instruments ietver svārstīgus avotus, piemēram, atceltās saistības un ieņēmumus no naudas sodiem, kas neveido stabilu vai paredzamu finansējumu papildus fiksētajai summai 2 miljardu EUR apmērā gadā[26].

20 Mēs arī atzīmējam, ka, lai gan VRP plānos ir iekļautas elastīguma summas, tās darbojas saskaņā ar norobežošanu un horizontālo izdevumu mērķrādītājiem, bet tas ierobežo spēju pārdalīt resursus reģionālām vai nozaru vajadzībām[27]. Attiecībā uz instrumentu "Eiropa pasaulē" tiešas piešķiršanas izmantošana, lai atbalstītu investīcijas ES stratēģiskajās interesēs, un budžeta garantiju privāta pārvaldība – ja tās nav rūpīgi definētas – varētu apdraudēt konkurences, pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principus un paplašināt ES budžeta ekspozīciju iespējamām saistībām[28].

---

[23] Turpat, 16. punkts.

[24] Atzinums 01/2026, 33.–36. punkts.

[25] Atzinums 09/2026, 18 un 67. punkts, Atzinums 07/2026, 18. punkts.

[26] Atzinums 03/2026, 16. punkts.

[27] Atzinums 09/2026, 18., 59. un 67. punkts.

[28] Atzinums 07/2026, 19. un 20. punkts.

Iespējas saistībā ar Eiropas pusgadu

4. tabula | Vispārējs novērtējums

Stiprināt saikni starp ES līdzekļiem, kas atbalsta reformas atkārtotu strukturālo problēmu risināšanai dalībvalstīs, un KVAI.	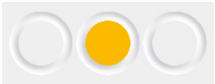
Nodrošināt, ka gaidāmajās reformās tiek ņemtas vērā valstu un reģionālās īpatnības, vienlaikus garantējot vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm.	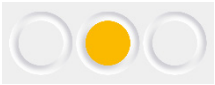

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

21 Priekšlikumos ir noteikti plaši mērķi, kas aptver gandrīz visas ES līmeņa prioritātes. Dalībvalstīm visiem šiem mērķiem ir jāpievēršas savos VRP plānos. Praksē var atšķirties tas, kādā mērā dalībvalstis to dara, jo ierosinātā regula sniegtu dalībvalstīm zināmu rīcības brīvību piešķirt ierobežoto ES un valstu resursu summu prioritātēm, kuras tās uzskata par vissvarīgākajām[29].

22 Sagatavojot VRP plānus, dalībvalstīm būtu jāņem vērā savu reģionu vajadzības, un kohēzijas politika ir saistīta ar horizontālām iniciatīvām, piemēram, Eiropas pusgadu (dalībvalstu ekonomikas politikas ikgadējā koordinācija), digitālo desmitgadi un nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem[30]. Priekšlikumos paredzēts, ka reformām būs galvenā nozīme VRP plānos[31]. Tajos noteikts, ka dalībvalstīm ir jāņem vērā ES ieteikumi un prioritātes, un ir paredzēts reformām rezervēt konkrētas finanšu summas. Tas liecina par Komisijas centieniem nodrošināt, ka strukturālās reformas nav sekundāras, bet gan integrētas finanšu shēmā. Lai gan mērķis vairāku intervenču konsolidēšanai vienā VRP plānā ir uzlabot saskaņotību, tas arī apvieno rīcībpolitikas ar atšķirīgiem mērķiem, laikposmiem un īstenošanas loģiku, radot lielākas sarežģītības risku un kompensēšanu prioritāšu starpā[32]. Turklāt uzsvars uz "pienācīga ieguldījuma" demonstrēšanu politikas jomās un Eiropas nozīmes projektu atbalstīšanu nodrošina skaidru saikni starp ES mērķiem un valstu īstenošanas prioritātēm[33].

---

[29] Atzinums 09/2026, 13. punkts.

[30] Turpat, 16. punkts.

[31] Turpat, 80.–85. punkts.

[32] Turpat, 10. punkta 1. aizzīme.

[33] Turpat, 79. punkts.

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

23 Centralizējot plānošanu vienā plānā katrai dalībvalstij, dažās dalībvalstīs var samazināties reģionu loma lēmumu pieņemšanā, un tam ir nepieciešama spēcīga valsts koordinācija, lai izvairītos no trūkumiem reģionālo atšķirību novēršanā[34]. Trūkst arī skaidrības par reformu novērtēšanu un resursu piešķiršanu: priekšlikumos nav definēti svarīgi termini, piemēram, "pienācīgs ieguldījums", "nozīmīga apakškopa" vai "resursu koncentrācija", kā arī nav sniegti pārredzami novērtēšanas kritēriji, tādējādi plānu novērtēšanā iespējama ievērojama subjektivitāte[35].

Ar izmaksām nesaistīta finansējuma iespējas

5. tabula | Vispārējs novērtējums

Skaidri sasaistīt finansējumu ar koprezultātiem. Ja tas nav iespējams, šādu sistēmu nevajadzētu izmantot.	
Nodrošināt, ka uz sniegumu balstīta pieeja neaprobežojas tikai ar maksājuma nosacījumu noteikšanu, piemēram, atskaites punktiem un mērķrādītājiem, un ietver visus elementus, kas vajadzīgi efektivitātes un lietderības novērtēšanai.	
Izvairīties no nulles izmaksu pasākumiem un apsvērt citas alternatīvas, piemēram, veicinošus nosacījumus, kas saistīti ar reformām, kuras attiecas uz atbalstītajām investīcijām.	
Nodrošināt, ka maksājuma nosacījumi ir nepārprotami un ietver atbilstību ES un valstu noteikumiem.	
Skaidri definēt Komisijas un dalībvalstu uzraudzības un kontroles pienākumus, lai nodrošinātu pienācīgu pārskatatbildību, pārredzamību un atbilstību valsts noteikumiem. Tas ietver minimālo prasību noteikšanu dalībvalstu kontroles mehānismiem un Komisijas pārbaudēm pirms īstenošanas sākuma. To varētu garantēt, nosakot dalībvalstu uzdevumus un pienākumus līdzīgi kā dalītajā pārvaldībā, kurā tām ir ievērojama atbildība par ES finanšu interešu nodrošināšanu.	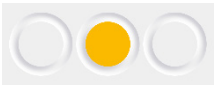
Pieprasīt finansējuma pilnīgu izsekojamību.	
Dot iespēju atgūt finansējumu gadījumos, kad nodrošinātie līdzekļi nav samērīgi ar sasniegumiem vai ja līdzekļi nav izlietoti saskaņā ar ES vai valstu noteikumiem.	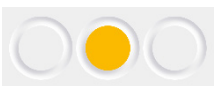

[34] Atzinums 09/2026, 16. un 22. punkts.

[35] Turpat, 79. punkts.

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

24 Priekšlikumos paredzēts īstenošanas modelis, kas finanšu struktūras centrā izvirza atskaites punktus un mērķrādītājus, sasaista maksājumus ar šo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu un saskaņo valstu plānus ar ES stratēģiskajām prioritātēm[36]. Paredzot, ka ir jānosaka atskaites punkti, mērķrādītāji un saistītās izmaksājumu vērtības, Komisija vēl vairāk attālinās no radušos izdevumu atlīdzināšanas un cenšas ciešāk piesaistīt finansējumu rīcībpolitikas sasniegumiem. Priekšlikumos ir saglabāta arī pārvaldības struktūra, kas ir lielā mērā saskaņota ar dalīto pārvaldību, ļaujot dalībvalstīm izraudzīties vadošās iestādes, maksājumu aģentūras un revīzijas iestādes[37].

25 Priekšlikumos ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāsaglabā pilnīga revīzijas izsekojamība attiecībā uz ES maksājumiem līdz pat atbalsta saņēmēju līmenim. Tie arī prasa vākt datus, kas sasaista darbības ar tiešo rezultātu un koprezultātu rādītājiem, un paredz publicēt informāciju par atbalsta saņēmējiem, faktiskajiem īpašniekiem, darbuzņēmējiem, apakšuzņēmējiem un saņēmējiem, izmantojot valstu tīmekļa vietnes un Komisijas vienoto vārteju[38]. Turklāt galīgajā apliecinājumu paketē ir iekļauts aizsardzības pasākums, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāapstiprina, ka Komisijas maksājumi nepārsniedz atbalsta saņēmējiem izmaksātās summas. Tomēr, lai šis aizsardzības pasākums būtu efektīvs, mēs konstatējām, ka tam būtu vajadzīgi ticami dati, pietiekama skaidrība par to, kā ir jāņem vērā valsts ieguldījums, un precizējums par jebkādām korektīvām darbībām, kas jāveic šā noteikuma neievērošanas gadījumā[39].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

26 Neraugoties uz jauna modeļa ieviešanu, joprojām pastāv nozīmīgi metodiski trūkumi, jo ar izmaksām nesaistīta finansējuma izmantošana pati par sevi nepadara instrumentu par tādu, kas balstīts uz sniegumu[40]. Maksājuma nosacījumi būs saistīti ar tiešo rezultātu rādītājiem, un tas nozīmē, ka galvenā uzmanība tiks pievērsta īstenošanas progresam, nevis koprezultātiem[41].

---

[36] Atzinums 09/2026, 13. un 21. punkts.

[37] Turpat, 102.–109. punkts.

[38] Turpat, 131. punkts.

[39] Turpat, 127. punkts.

[40] Turpat, 29. punkts.

[41] Turpat, 10. punkta 6. aizzīme.

27 Joprojām nav skaidra metodika nulles izmaksu pasākumu, piemēram, reformu, finansiālās vērtības noteikšanai un to sasaistei ar izmaksāšanas vērtībām. Līdzīgas reformas var saņemt atšķirīga līmeņa finansējumu, vai reformas ar atšķirīgu vērienīguma līmeni var saņemt līdzīgu finansējumu[42]. Priekšlikumos trūkst skaidrības par to, kā šajā īstenošanas modelī mijiedarbojas atskaites punktu izpilde, horizontālie principi un likumības pārbaudes, un maksājumus atļauts veikt, pamatojoties uz dalībvalstu deklarācijām, bez obligātas iepriekšējas pārbaudes[43]. Novērtēšanas kritēriji ir diskrecionāri, un revīziju tvērums, grafiks un metodika nav pietiekami definēti[44].

28 Ierosinātā regula skaidri nenosaka, kā atbilstība ES un valsts tiesību aktiem tiks novērtēta un nodrošināta vai ka neatbilstība vienmēr novedīs pie finansiālām sekām attiecīgajai dalībvalstij. Tā kā Komisijai ir galīgā atbildība par ES budžeta izpildi, tai būtu jāizstrādā efektīvas kontroles un revīzijas prasības. Skaidri nenorādot neatbilstības sekas, jo īpaši attiecībā uz finanšu korekcijām un līdzekļu atgūšanu, pastāv risks, ka Komisijas pārliecība var nebūt pietiekams pamats, lai apstiprinātu ES izdevumu likumību un pareizību[45]. Turklāt vēl nav nodrošināta ES finansējuma pilnīga izsekojamība dalībvalstīs līdz darbību praktisko īstenotāju līmenim[46].

29 Nozīmīgas izmaiņas salīdzinājumā ar Kopīgo noteikumu regulu un Atveseļošanas un noturības mehānismu ir tas, ka ES finansējuma galīga samazināšana Komisijas veiktu finanšu korekciju rezultātā ir paredzēta tikai tad, ja dalībvalsts nav izlabojusi problēmu līdz galīgās apliecinājumu paketes iesniegšanas brīdim. Tāpēc ES finansējuma samazinājums kļūs galīgs tikai 2036. gada februārī, un tas vājina finanšu korekciju atturošo ietekmi. Turklāt priekšlikumos nav norādīts, vai, kad un kā tiks piemērotas ekstrapolētas finanšu korekcijas, neraugoties uz to, ka ir paredzēta to izmantošana[47]. Priekšlikumos nav arī pietiekami definēts pienākumu sadalījums, obligātās kontroles prasības un ticamības apliecināšanas ķēdes darbība[48].

---

[42] Atzinums 09/2026, 83. un 84. punkts.

[43] Turpat, 10. punkta 2. un 8. aizzīme.

[44] Turpat, 134. un 135. punkts.

[45] Turpat, 42. punkts.

[46] Turpat, 132. punkts.

[47] Turpat, 139. punkts.

[48] Turpat, 102.–114. punkts.

Iespējas saistībā ar tiesiskumu

6. tabula | Vispārējs novērtējums

Nodrošināt, ka papildu aizsardzības pasākumi novērš visus konstatētos trūkumus, kas mazina tiesiskuma regulējuma efektivitāti.	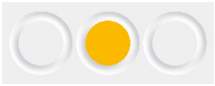
Darīt publiski pieejamu plašāku informāciju par tiesiskuma ziņošanas metodiku un Komisijas novērtējumu, lai uzlabotu pārredzamību un pārskatatbildību.	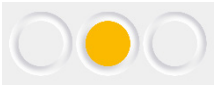

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

30 Ar priekšlikumiem tiek ieviesti stingrāki mehānismi, ar ko nodrošināt atbilstību Pamattiesību hartai un tiesiskumam ES līdzekļu pārvaldībā. Tajos ir arī noteiktas divas atsevišķas un skaidri definētas procedūras – Hartas horizontālais nosacījums un tiesiskuma horizontālais nosacījums –, kuru rezultātā pārkāpumu gadījumā var tikt galīgi zaudēts ES finansējums. Šīs procedūras ir izstrādātas tā, lai tās būtu vienkāršas un ar konkrētu termiņu, stiprinot ES spēju novērst sistēmiskus pārkāpumus. Turklāt priekšlikumos ir noteikts, ka šo procedūru rezultātā zaudētos līdzekļus Komisija var pārdalīt, izmantojot tieši vai netieši pārvaldītas darbības ES iedzīvotāju labā, kas tādējādi palīdzētu nodrošināt, ka ES resursi turpina atbalstīt rīcībpolitikas mērķus pat tad, ja dalībvalstis neievēro tiesiskuma prasības[49]. Šis elements ir atbilde uz ERP iepriekš paustajām bažām par atbalsta saņēmēju aizsardzību un ES līdzekļu turpmāku izmantošanu sabiedrības interesēs[50].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

31 Priekšlikumos ir vairāki noteikumi, kas var vājināt izpildes panākšanas efektivitāti. Mēs atzīmējam, ka dalībvalstis, pamatojoties uz VRP plānu regulu, var pārdalīt līdz 30 % summu no apturētajiem pasākumiem Hartas pārkāpumu dēļ, ja ir "būtiskas izmaiņas Savienības prioritātēs"[51]. Šis mehānisms varētu mazināt neatbilstības finansiālās sekas un potenciāli novājināt Hartas horizontālā nosacījuma atturošo ietekmi. Turklāt ar priekšlikumiem tiek ieviestas dažas procesuālas atšķirības starp Hartu un tiesiskuma nosacījumiem[52]. Ziņojuma

[49] Atzinums 09/2026, 54. punkts.

[50] Īpašais ziņojums 03/2024, 33. punkts.

[51] Atzinums 09/2026, 55. punkts.

[52] Atzinums 09/2026, 56. punkts.

par tiesiskumu metodika ir publiski pieejama un ir apspriesta ar dalībvalstīm. Komisija plāno publicēt savu novērtējumu par dalībvalstu atbilstību.

Ar ES budžeta finansējumu saistītās iespējas

7. tabula | Vispārējs novērtējums

ES aizņēmumi	
Ja tiek apsvērta iespēja aizņemties, skaidri noteikt finansēšanas vajadzības un avotus, mazināt riskus un iepriekš sagatavot atmaksas plānu.	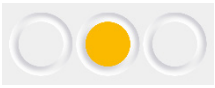
Pašu resursi	
Nodrošināt, ka ES galvenās ieņēmumu plūsmas ir stabilas un vienkāršotas, piemēram, izmantojot konsolidētus tiesību aktus, lai darītu pieejamus visus pašu resursus.	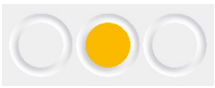
Stiprināt muitas nodokļu un pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanas mehānismus.	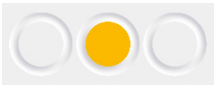
Nodrošināt, ka dati, ko izmanto potenciālo jauno pašu resursu aprēķināšanai, ir salīdzināmi un ticami.	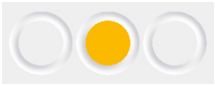

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

32 Ar ierosināto ES aizņēmumu satvaru tiek ieviesti mehānismi, kuru mērķis ir palielināt Savienības spēju reaģēt uz ārkārtas un neparedzētām finanšu vajadzībām. Mēs konstatējam, ka ārkārtas aizņemšanās satvars ļautu ES ātri reaģēt uz smagām krīzēm vai apdraudējumiem, paredzot ierobežojumus aizņēmumu izmantošanai, termiņiem un apjomam un nosakot procedūras prasības, tostarp Padomes lēmumu ar Eiropas Parlamenta piekrišanu[53]. Pašu resursu maksimālā apjoma īpaša ārkārtas un pagaidu palielinājuma iekļaušana ierobežotu šādus aizņēmumus un sniegtu skaidru garantiju par saistībām, kas radušās Komisijai[54]. Tāpat mēs atzīmējam, ka VRP aizdevumu instruments piedāvā dalībvalstīm piekļuvi ievērojamam ES finansējumam to nacionālajiem reformu un investīciju plāniem[55]. Atļaujot aizdevumus līdz 150 miljardu EUR apmērā, šis instruments paplašina ES kā aizdevējas lomu, un tas papildina budžeta elastību un nodrošina instrumentu, ar ko atbalstīt dalībvalstis stratēģisko mērķu sasniegšanā ārpus ārkārtas situācijām.

---

[53] Atzinums 04/2026, 17.–19. punkts.

[54] Turpat, 19. punkts.

[55] Atzinums 09/2026, 19. un 61. punkts.

33 Ierosinātās pašu resursu sistēmas mērķis ir paplašināt un dažādot ES ieņēmumu bāzi. Komisija ievieš piecus jaunus pašu resursus, tādējādi palielinot kopējo skaitu līdz deviņiem, vienlaikus ierosinot pasākumus, kas, kā tā uzskata, "ierobežos jebkādu papildu administratīvo slogu"[56]. Korekcijas mehānismu atcelšana vienkāršotu esošās ieņēmumu plūsmas un uzlabotu pārredzamību[57].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

34 Komisija uzskata, ka ārkārtas aizņemšanās satvars neietver iepriekš noteiktu atmaksas plānu apstiprināmo summu nosacītā un nenoteiktā rakstura dēļ[58]. Priekšlikumi par VRP aizdevumiem, kas iesaistītajām dalībvalstīm vēlāk jāatmaksā, balstās uz ES budžetu kā garantiju bez citiem īpašiem noteikumiem. ES budžeta rezerves, kas pazīstama kā "manevrēšanas telpa", plaša izmantošana var samazināt ES budžeta aizsardzību un padarīt valstu iemaksas mazāk paredzamas[59].

35 Jaunu resursu ieviešana padara ES finansēšanas sistēmu sarežģītāku[60]. Lielāka pašu resursu skaita pārvaldībai, visticamāk, būs vajadzīgi lielāki resursi dalībvalstīs datu vākšanai un ziņošanai un lielāki Komisijas resursi pārbaudei, tādējādi palielināsies sistēmas kopējās izmaksas[61]. Esošo ieņēmumu palielināšana, piemēram, koncentrēšanās uz esošo nodokļu (PVN un muitas) iztrūkuma novēršanu, risinot nepilnības, kuras esam konstatējuši iepriekšējos ziņojumos, arī samazinātu vajadzību pēc jauniem pašu resursiem[62].

36 Dažu pašu resursu stabilitāti ietekmē faktori, kas var padarīt iemaksu aprēķināšanai izmantotos ievaddatus īstermiņā mazāk paredzamus[63]. Attiecībā uz e-atkritumu pašu resursu pastāv arī risks, ka datu kvalitāte neatbilst paredzētajam mērķim[64], jo ziņošana var būt nepilnīga parazītisma, izņēmumu vai nepilnīga aptvēruma dēļ, un dalībvalstīm nav juridiskas prasības pārbaudīt datus pirms to iesniegšanas. Līdzīgas neskaidrības ietekmē ar

---

[56] Atzinums 04/2026, 21. un 22. punkts.

[57] Turpat, 21. punkts.

[58] Turpat, 20. punkts.

[59] Atzinums 09/2026, 19. punkts.

[60] Atzinums 04/2026, 21. punkts.

[61] Turpat, 22. punkts.

[62] Turpat, 13. punkts.

[63] Turpat, 23., 40., 42. un 49. punkts.

[64] Turpat, 37. punkts.

tabaku saistītos pašu resursus, attiecībā uz kuriem kontrabandas dēļ oficiālie dati var būt novērtēti par zemu[65].

Iespējas saistībā ar ārējo revīziju

8. tabula | Vispārējs novērtējums

Nodrošināt, ka ERP ir skaidras pilnvaras revidēt visus ES instrumentus un ka jauno instrumentu tiesiskais regulējums ļauj ERP revidēt ES izdevumus visos līmeņos līdz galasaņēmējiem un saņēmējiem.	
Aicināt ERP revidēt visas struktūras, kas izveidotas, pamatojoties uz nolīgumiem ārpus ES tiesību sistēmas, lai īstenotu ES politikas virzienus; nodrošināt pagaidu pārstāvību valdē, līdz juridiskās izmaiņas sniedz pilnas revīzijas pilnvaras.	

Kā Komisijas priekšlikumi reaģē uz ERP apzinātajām iespējām

37 Ierosināto instrumentu tiesiskais regulējums lielā mērā atbalsta ERP visaptverošās pilnvaras revidēt visus ES ieņēmumus un izdevumus un ES politikas un programmu pareizu finanšu pārvaldību[66]. Skaidras atsauces programmu priekšlikumos nodrošina, ka visas deleģētās struktūras, īstenošanas partneri un saņēmēji ir pakļauti revīzijai, un tādējādi tiek stiprināta pārredzamība un pārskatatbildība[67]. Attiecībā uz vairākiem instrumentiem apsvērumu atsaucēs ir atkārtoti uzsvērts visu saņēmēju pienākums piešķirt piekļuvi un sadarboties ar ERP, *OLAF* un *EPPO*, tādējādi atbalstot konsekventu pārraudzību[68].

Jautājumi, kuros vajadzīgi turpmāki uzlabojumi

38 Dažos priekšlikumos[69], piemēram, "Eiropa pasaulē", ERP revīzijas tiesības nav skaidri nostiprinātas juridiskajā tekstā, tā vietā paļaujoties uz apsvērumiem vai deleģēšanas nolīgumiem. Tas rada neskaidrības par ERP revīzijas tiesībām, jo īpaši attiecībā uz struktūrām, kas izveidotas ārpus ES tiesiskā regulējuma, vai jauniem finansiālā atbalsta veidiem, kuros iesaistītas trešās personas un kuru gadījumā ERP piekļuve var tikt ierobežota

---

[65] Atzinums 04/2026, 39. punkts.

[66] Piemēram, Atzinums 01/2026, 71. punkts, un Atzinums 02/2026, 52. punkts.

[67] Piemēram, Atzinums 08/2026, 57. punkts.

[68] Piemēram, Atzinums 07/2026, 88. punkts.

[69] Atzinums 07/2026 par instrumentu "Eiropa pasaulē", 88. un 89. punkts, un Atzinums 06/2026 par Savienības civilās aizsardzības mehānismu, 42. punkts.

vai aizkavēta[70]. Iepriekšējās revīzijas ir parādījušas, ka informācija, ko sniedz tādi subjekti kā EIB vai starptautiskās organizācijas, var būt nepilnīga, sadrumstalota vai novēlota, un tādējādi ir ierobežota spēja pilnībā novērtēt likumību, pareizību un sniegumu[71]. Noteikumi par pagaidu līdzdalības mehānismiem, piemēram, valdes pārstāvību struktūrās ārpus ES satvara, nav konsekventi iekļauti, un tas rada nepilnības uzraudzībā[72].

Šo apskatu Revīzijas palāta pieņēma 2026. gada 22. oktobra sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā –

Tony Murphy
priekšsēdētājs

[70] Atzinums 02/2026, 54.–56. punkts, un Atzinums 07/2026, 90. punkts.

[71] Atzinums 02/2026, 53. punkts, un Atzinums 07/2026, 90. punkts.

[72] Atzinums 08/2026, 58. punkts.

I pielikums. ERP atzinumi par 2028.–2034. gada DFS tiesību aktu priekšlikumiem

Tiesību akta priekšlikums	**ERP atzinums**
Priekšlikums regulai, ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu (COM(2025) 555 final/2)	Atzinums 01/2026
Priekšlikums regulai, ar ko izveido pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" (COM(2025) 543 final/2)	Atzinums 02/2026
Priekšlikums regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu (COM(2025) 571 final)	Atzinums 03/2026
Priekšlikums lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2025) 574 final)	Atzinums 04/2026
Priekšlikums regulai, ar ko izklāsta nosacījumus, ar kādiem īstenojams kopējai lauksaimniecības politikai domātais Savienības atbalsts (COM(2025) 560 final)	Atzinums 05/2026
Priekšlikums regulai par Savienības civilās aizsardzības mehānismu un Savienības atbalstu sagatavotībai veselības ārkārtas situācijām un reaģēšanai uz tām (COM(2025) 548 final)	Atzinums 06/2026
Priekšlikums regulai, ar ko izveido instrumentu "Eiropa pasaulē" (COM(2025) 551 final)	Atzinums 07/2026
Priekšlikums regulai, ar ko izveido Vienotā tirgus un muitas programmu laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam (COM(2025) 590 final)	Atzinums 08/2026
Priekšlikums regulai, ar ko izveido Eiropas Ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas, lauksaimniecības un lauku, zivsaimniecības un jūrlietu, labklājības un drošības fondu (COM(2025) 565 final/2)	Atzinums 09/2026
Priekšlikums regulai, ar ko nosaka budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru un citus horizontālus noteikumus (COM(2025) 545 final)	Atzinums 10/2026
Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu "*AgoraEU*" 2028.–2034. gada periodam (COM(2025) 550 final)	Atzinums 11/2026
Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu "*Erasmus+*" 2028.–2034. gadam (COM/2025/549 final)	Atzinums 12/2026
	ES budžets 2028.–2034. gadam: ERP viedoklis: daudzas izmaiņas budžetu var neuzlabot

II pielikums. ES finansēšanas modeļi, kuru pamatā ir ierosinātās regulas

Izdevumu kategorijas / galvenās programmas	Ar izmaksām nesaistīts finansējums	Vienkāršotu izmaksu/finansēšanas iespējas	Faktisko izmaksu atlīdzināšana
1. izdevumu kategorija "Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija, lauksaimniecība, lauku un jūras telpas labklājība un drošība"	**Atļauts**	**Atļautas**	**Īpašos gadījumos**
VRP plāni (Komisija dalībvalstīm)	*Galvenokārt reformām*	*Galvenokārt investīcijām*	*Neattiecas*
VRP plāni (dalībvalstis atbalsta saņēmējiem)	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Standarta metode*
ES mehānisms	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Īpašos gadījumos*
2. izdevumu kategorija "Konkurētspēja, labklājība un drošība"	**Atļauts**	**Atļautas**	**Atļauta**
"Apvārsnis Eiropa"	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Tīra pārkārtošanās un rūpniecības dekarbonizācija	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Noturība un drošība, aizsardzības industrija un kosmoss	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Erasmus+	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments	*Atļauts*	*Atļautas*	*Atļauta*
Savienības civilās aizsardzības mehānisms +	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Programma "*AgoraEU*"	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
Vienotā tirgus un muitas programma	*Standarta metode*	*Standarta metode*	*Izņēmuma gadījumos*
3. izdevumu kategorija "Eiropa pasaulē"	***Atļauts īpašos gadījumos***	**Izņēmuma gadījumos**	**Standarta metode**
4. izdevumu kategorija "Administrācija"	**Neattiecas**	**Neattiecas**	**Standarta metode**

Piezīme. **"Apvārsnis Eiropa":** ES pētniecības un inovācijas finansēšanas programma; **ES *Erasmus+*:** programma izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta atbalstam Eiropā; **Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments:** ES instruments, no kura tiek sniegts finansiāls atbalsts ilgtspējīgas un savstarpēji saistītas infrastruktūras izveidei enerģētikas, transporta un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarēs; **Savienības civilās aizsardzības mehānisms +:** sistēma koordinācijas un sadarbības stiprināšanai starp ES un tās dalībvalstīm dabas un cilvēka izraisītu katastrofu novēršanā, sagatavošanā un reaģēšanā uz tām; ***AgoraEU*:** ES programma kultūras, mediju un pilsoniskās sabiedrības atbalstam; **"Eiropa pasaulē":** ES ierosinātā ārējās darbības stratēģija 2028.–2034. gadam.

Avots: ERP veiktā Komisijas priekšlikumu analīze.

Glosārijs

Termins	Definīcija/skaidrojums
Atveseļošanas un noturības mehānisms	ES finansiālā atbalsta mehānisms Covid-19 pandēmijas ekonomiskās un sociālās ietekmes mazināšanai un atveseļošanas stimulēšanai, kā arī zaļākas un digitālākas nākotnes izaicinājuma risināšanai.
Budžeta elastība	Mehānisms, kas ļauj Komisijai pārdalīt apropriācijas starp programmām, politikas logiem vai gadiem DFS maksimālo apjomu ietvaros, lai reaģētu uz prioritāšu izmaiņām.
Budžeta garantija	Apņemšanās izmantot ES budžetu, lai kompensētu jebkādus zaudējumus, kas radušies, ja saņēmējs nepilda savas saistības attiecībā uz aizdevumu vai kapitāla ieguldījumu.
Dalītā pārvaldība	ES budžeta izpildes metode, saskaņā ar kuru – pretēji tiešās pārvaldības metodei – Komisija deleģē izpildes uzdevumus dalībvalstīm, vienlaikus saglabājot galīgo atbildību.
Daudzgadu finanšu shēma	ES izdevumu plāns, kurā ir noteiktas prioritātes (pamatojoties uz politikas mērķiem) un maksimālie apjomi, parasti septiņu gadu posmam. DFS nosaka struktūru, kuras ietvaros tiek veidots ES gada budžets, ierobežojot katras kategorijas izdevumu apmēru.
Eiropas fondu regula	Ierosinātā Kopīgo noteikumu regulas pēctece 2028.–2034. gada periodam, kurā izklāstīti kopīgi noteikumi daudziem ES fondiem, kas ietver valstu piešķīrumus no ES budžeta, tostarp četriem kohēzijas politikas fondiem.
Eiropas Konkurētspējas fonds	Ierosinātais ES fonds, kas ietver īpašu programmu aizsardzības pētniecības un inovācijas darbībām.
Elastības instruments	Skaidri noteiktu tādu izdevumu posteņu finansējuma avots, kurus nevar finansēt, nepārsniedzot budžeta izdevumu maksimālos apjomus.
ES pievienotā vērtība	Papildu vērtība, ko rada ES rīcība, salīdzinot ar dalībvalstu rīcību vien.
Finanšu regula	Galvenais noteikumu kopums, kas reglamentē ES budžeta izveidi un izlietošanu, kā arī ar to saistītos procesus, tostarp iekšējo kontroli, ziņojumu sagatavošanu, revīziju un budžeta izpildes apstiprināšanu.
Kopīgo noteikumu regula	Regula, kas paredz noteikumus, ko piemēro visiem pieciem Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem.
Manevrēšanas telpa	Starpība starp pašu resursiem, kas vajadzīgi, lai finansētu ES budžetu, un pašu resursu maksimālo apjomu, kas ir lielāka summa, līdz kurai Komisija ir tiesīga pieprasīt līdzekļus no dalībvalstīm, lai izpildītu papildu saistības, piemēram, tās, kas izriet no ES parāda.
Nacionālais atveseļošanas un noturības plāns	Dokuments, kurā izklāstītas dalībvalsts paredzētās reformas un investīcijas saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu.
Pareiza finanšu pārvaldība	Līdzekļu pārvaldība saskaņā ar saimnieciskuma, lietderības un efektivitātes principiem.
Pašu resursi	Līdzekļi, ar kuriem finansē ES budžetu. Lielākā daļa no tiem ir dalībvalstu iemaksas.

Termins	Definīcija/skaidrojums
Pašu resursu maksimālais apjoms	Maksimālā pašu resursu summa, ko var pieprasīt no dalībvalstīm, lai segtu gada maksājumu apropriācijas.
Snieguma satvars	Atskaites punkti un mērķrādītāji, kas noteikti rādītāju kopumam katrā darbības programmas prioritārajā virzienā (izņemot tehnisko palīdzību).
Uzkrājumi	Grāmatvedības termins, ar kuru apzīmē bilancē iekļautu labāko aplēsi par iespējamām nākotnes saistībām ar nenoteiktu termiņu vai par nenoteiktu summu.
Vienotais rezerves instruments	ES īpašais instruments, kas ļauj budžetā iekļaut iepriekšējos gados neizlietotās apropriācijas vai – kā galējo līdzekli – apropriācijas no kārtējā gada vai turpmākajiem gadiem.

ERP darba grupa

Šo apskatu pieņēma Palāta, kuru vada ERP priekšsēdētājs *Tony Murphy*. Uzdevumu vadīja ERP loceklis *Jan Gregor*, un viņam palīdzēja locekļa biroja vadītājs *Werner Vlasselaer*, locekļa biroja atašejs *Radka Papoušková*, atbildīgais vadītājs *Paul Sime* un darbuzdevuma vadītājs *Leonidas Tsonakas*.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2026

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar ERP Lēmumu Nr. 6–2019 par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence*. Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamas privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Vāka foto: © *Comugnero Silvana* / stock.adobe.com.

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-8677-4	ISSN 2811-8243	doi:10.2865/3249001	QJ-01-26-053-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-8678-1	ISSN 2811-8243	doi:10.2865/9144113	QJ-01-26-053-LV-N

ATSAUCES NOFORMĒJUMS

Eiropas Revīzijas palāta, apskats 02/2026 “Iespējas 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmai – turpmākie pasākumi saistībā ar ERP apskatu 03/2025”, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026.

Eiropas Komisijas priekšlikumi par 2028.–2034. gada daudzgadu finanšu shēmu paredz būtisku ES budžeta pārveidi. Šajā apskatā ir aplūkotas Eiropas Revīzijas palātas Apskatā 03/2025 apzinātās iespējas (pirms priekšlikumiem) un novērtēts, kā tās ir ņemtas vērā Komisijas tiesību aktu priekšlikumos.

Pamatojoties uz ERP atzinumiem par šiem tiesību aktu priekšlikumiem, apskatā ir analizēts, vai ierosinātais satvars ir labāk sagatavots, lai sniegtu rezultātus, veicinātu vienkāršošanu, nodrošinātu pārskatatbildību, stiprinātu elastību, aizsargātu ES finanšu intereses un atbalstītu pareizu finanšu pārvaldību. Apskatā ir apzinātas jomas, kurās varētu būt vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, pirms tiek pabeigta tiesību aktu kopuma izstrāde.

CURIA RATIONUM
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA

Eiropas Savienības Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/contact
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Sociālie mediji: @EUauditors